

Undervisningsbeskrivelse

Termin	Juni 2027
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	Toårig HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer	KSP - Kristian Sandholm Poulsen
Hold	1.t (25t DaA)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	1. semester: Litterære genrer (intro)
Forløb 2	1. semester: Syndefaldsmotivet (tematisk forløb)
Forløb 3	2. semester: Innovation og kommunikation (med Herning Blue Fox)
Forløb 4	2. semester: DOX (forløb om filmiske virkemidler og dokumentar)
Forløb 5	2. semester: Klimalitteratur (tematisk forløb, AI-forsøg)

Forløb 1	Litterære genrer (intro), 1. semester Omfang: 8 moduler; normalsider: Ca. 60,2
Indhold og fokus	<p>Intro til danskfaget, herunder <i>epik</i> (fortællinger, fx roman og novelle), <i>lyrik</i> (poesi/digte) og <i>dramatik</i> (her betragtet som alt, der første starter som manuskript). Der blev læst korte uddrag af en række tekster fra forskellige genrer og de fiktive genrer blev også set i lyset af forskellen til sagprosa/fakta.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none">• Genre - en type af tekster, der har noget til fælles• Genrekoder - de typiske træk, en læser genkender en genre på• Genreforventning - læserens forhåndskendskab til en genre styrer hvordan vi læser og fortolker (forfattere leger nogle gange med dette ved at blande genrer)• Hybridformer - en blanding af genrer• Fiktion - noget opdigtet (kaldes også skønlitteratur)• Fakta - noget der skal være virkeligt (kaldes også sagprosa), fx lærebøger fra systeme eller avisartikler• Epik - (den fiktive hovedgenre) fortællinger, fx roman og novelle• Romaner - lange tekster med mange personer, forgår over lang tid, en flerstrengt handling

	<ul style="list-style-type: none"> • Noveller - korte tekster, foregår over kort tid, få personer, enstregen handling • Lyrik - (den lyriske hovedgenre), digte, poesi, sange - bruger oftere billedsprog og brud på normal grammatik og lignende • Dramatik - (den dramatiske hovedgenre), alt som først skrives som manuskript (teaterforestillinger, film, tv-serier og lignende) • Berettermodellen - viser hvordan spændingen stiger og falder i løbet af en klassisk dramatisk tekst (fx en film): Anslag, point of no return (helten må gennemføre sit projekt, kan ikke vende om), klimaks (konflikten bliver løst), udtoning.
Materiale	<p>Kernestof: OBS: Listen er ordnet efter elevernes sider i OneNote fremhævet i fed skrift.</p> <p>Genreforventninger og læseformål: Katrine Marie Guldager: "Roser" fra <i>Styrt</i>, forlaget Gyldendal 2001, s. 15 (lyrik) <i>Gyldendals Leksikon P-Å</i>, s. 149, Gyldendal 2002 (fakta)</p> <p>Novellen "Læreplads": Kim Fupz Aakesen (trykt i Anne Mørch-Hansen (red.): <i>Men far - historier om børn og Fædre</i>. Høst, 1999. s. 83-89.): https://skriveoevelsertildansk.ibog.gyldendal.dk/?id=160 (også som pdf på siden "Øvrigt materiale").</p> <p>Livet i badeværelset: Diget "LIVET I BADEVÆRELSET" af Klaus Rifbjerg, fra digtsamlingen <i>Konfrontation</i>, 1963 (også som pdf på siden "Øvrigt materiale").</p> <p>Kompendium: PDF: "Litterære genre" med information om epik, lyrik og dramatik. Tekster i pdf'en: <ul style="list-style-type: none"> • s. 7: Eksempel 2: digtet "Elskede discodronning" af Michael Strunge fra <i>Skrigerne</i>, Borgen, 1989. s. 33-34. • s. 7: Eksempel 3: Digtet "Angst" af Emil Aarestrup fra 1883 • s. 8-9: Eksempel 4: af manuskriptet til skuespillet <i>Et dukkehjem</i>, af Henrik Ibsen (1879) Kompendiet har uddrag fra: "Litterære genrer", kap. 3.6 i Larsen, Ole Schultz: <i>Håndbog til DANSK</i>, Systime. Hentet fra iBog, besøgt 15.10.17: https://hbdansk.systime.dk/index.php?id=172 samt Johannes Fibigers "Litteraturens Huse" også fra Systime – Berettermodellen er taget fra http://opslagsvaerker.gyldendal.dk/en/OpslagsvaerkerVirtuelle/DanskLex/analyse/berettermodellen.aspx</p> <p>Supplerende sider:</p> <p>Kortfilm: "Bobby": Instruktør Julie Bille; manuskript: Andreas Garfield; producent: New Danish Screen/Nimbus Film. Sendt på DR-K (25. maj 2010), besøgt efteråret 2023: https://mitcfu.dk/MaterialeInfo/?faust=TV0000015427 (anmod læreren om adgang)</p>
Faglige mål	Træne faglig læsning og genrebevidsthed. Eleven kan redegøre for primært litterære genrer.
Arbejdsformer	Eleverne træner læsning og dialog. Desuden diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning og elektronisk portfolio.

Forløb 2	Syndefaldsmotivet (tematisk forløb), 1. semester Omfang: 22 moduler; normalsider: 175,0
Indhold og fokus	<p>Forløbet handlede om at træne tekstanalyse samt give et tematisk kendskab til overgange fra barn til voksen i litteraturhistorien. Temaet gentages under litteraturhistorie (omkring Hereticamodernisme).</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syndefaldsmotivet: Fald/forbrydelse + bodsgang/genoprettelse --> Ny viden. Ses hos Adam og Eva, overgangen fra barn til voksen. • Motiv og tema (motiv er tekstens konkrete plan, men tema er dens egentlige budskab/overordnede emne) • Fortællertyper (fx tredjepersonsfortæller, upålidelig jeg-fortæller, personbunden fortæller) • Synsvinkler (fx indre og ydre synsvinkel og alvidende synsvinkel) • Medsyn (det sker i nutid) og bagudsyn (handlingen er sket, fortælles i datid) • Ydre og indre personkarakteristik (nogle gange skal man fortolke sig frem til den indre) • Flade og runde personer (flade er figurer, som fx i et eventyr, mens runde er mere realistiske med fx indre syn) • Miljøkarakteristik (hvor/hvornår foregår det og hvad siger miljøet om personerne) • Intertekstualitet (tekster låner af hinanden og referer tilbage til tidligere tiders tekster og temaer) • Eventyrteori: Folkeeventyr (fra middelalderen), kunsteventyr (såkaldt "kunstige" eventyr fra romantikken, fx H.C Andersen, og hvor man kender kunstneren bag, efterligner folkeeventyrene) • Eventyrtræk: Aktanter/flade personer. Udfylder bestemte roller (se aktantmodellen). Helten vil opnå et objekt og forhindres af en modstander, men hjælpes af en hjælper. • Kontraktmodellen: Helten begår en fejl og må genoprette/gøre det godt igen (minder om syndefaldsmotivet) • Hjemme-ude-hjem: en simpel tredeling, et klassisk eventyrtræk. • Novelletræk: Klassisk (fx langsom indledning, en tydelig omvæltende begivenhed, ofte en form, der minder om hjemme-ude-hjem) og moderne (fx in medias res, små hverdagssituationer, ingen tydelig begivenhed, ikke en klassisk tredeling). • Fremstillingsformer: Beretning (panoramisk og scenisk), dialog og beskrivelse samt telling vs. showing <p>Arbejdet med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyse (bruge fagbegreber til at beskrive teksten) • Fortolkning: Koble tekstens konkrete niveau til tekstens abstrakte/symbolske niveau • Perspektivering (sætte tekster ind i en større sammenhæng).
Materiale	<p>Kernestof: OBS: Listen er ordnet efter elevernes sider i OneNote fremhævet i fed skrift.</p> <p>Kompendium til syndefaldsmotivet: Indhold fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tekst 1 (s. 4): Ludvig Holberg: uddrag af skuespillet Jeppe på bjerget, 1722: - Tekst 2 (s. 4): Herman Bang: "Gennem Rosenborg Have", 1899

	<ul style="list-style-type: none"> - Tekst 3 (s. 5): Karen Blixen: "Det ubeskrevne blad", fra Sidste fortællinger, 1957 - (s. 7-8) Første Mosebog, Det gamle testamente: "Syndefaldet" - (s. 10) Fibiger, Johs. m.fl.: "Fortælle teknik" i <i>Litteraturens veje</i>, systime iBog, besøgt sept. 2023: https://litteraturensveje.systime.dk/?id=815 - (s. 14): "Syndefaldet i reklamer" (fra <i>Perspektiver i dansk</i>): Reklame for Kelloggs <i>All-brand</i>, DNKY-parfume og apple-logo. - (s. 20-21) "Adam og Evas dagbog", Mark Twain, (uddrag i oversættelse), 1931 og "Evas dagbog", Mark Twain, (uddrag i oversættelse), 1905 - (s. 22): Helle Helle: "Sit eget system" fra novellesamlingen <i>Biler og dyr</i> (Rosinante 2000), tryk fra <i>Perspektiver i dansk</i>, iBog, systime.dk (2021): https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?id=c1036 - (s. 24): "Lindormen" - (s. 25-28) Anders Bodelsen, novellen "Drivhuset", 1965 - <i>Perspektiver i dansk</i> af Mads Rangvid og Mimi Sørensen, kapitel 3, s. 62-85, Dansk lærerforeningens Forlag, 2018 (alle øvrige sider af kompendiet) - (s. 24) <p>Motiv og tema: (Supplerende materiale): Fra <i>Perspektiver i dansk</i> af Mads Rangvid og Mimi Sørensen</p> <p>Novellen Sportsbutik: Anja Otterstrøm: "Sportsbutik" fra <i>Enebørn</i>, 2010, hør en oplæsning her: https://skriveevelsertildansk.ibog.gyldendal.dk/?id=157 og teori-tekst: Anette Nielsen, "Jeg-fortæller", https://skriveevelsertildansk.ibog.gyldendal.dk/?id=168</p> <p>Eventyrtræk: "Ind i dansk", besøgt marts 2025: https://indidansk.dk/eventyr-genretraek/#Folke Larsen, Ole S.: "Eventyr", <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog, besøgt efterår 2022: https://hbdansk.systime.dk/?id=241#c954</p> <p>Novelletræk: Larsen, Ole S.: "Eventyr", <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog: https://hbdansk.systime.dk/?id=172#c1171</p> <p>Fremstillingsformer: Med uddrag fra Knudsen, Jørn Ingemann Redaktør: Anne Bøndergaard (set 2018): https://textanalyse.systime.dk/?id=753</p> <p>Øvelse (fortæller 3/10-23), afsnit 4 (Breaking news): Omskriv syndefaldet som en nyhed. Teori: Nyhedstrekanten og nyhedskriterierne (Kan også ses på siden "Om nyheder"). Hentet fra indidansk.dk https://indidansk.dk/nyhedskriterier/ og https://indidansk.dk/nyhedstrekant/</p> <p>Andet supplerende materiale: Til grammatiske øvelser (se under Grammatik i OneNote)</p>
Faglige mål	<p>Eleven kan analysere og fortolke tekster med afsæt i syndefaldsmotivet og anvende centrale begreber som motiv, tema, personkarakteristik, fortæller og synsvinkel til at undersøge overgangen fra barn til voksen i forskellige litterære perioder. Kendskab til genreteori og fortællemodeller. Eleven træner fortolkning (fra konkret til abstrakt) og kan perspektivere tekster intertekstuel og kulturelt.</p>

Arbejdsformer	Eleverne træner bevidsthed om forforståelse, analyse og fortolkning (at komme fra det konkrete til det abstrakte) og perspektivering. Hertil skriveøvelser og grammatiske øvelser. Desuden diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning og elektronisk portfolio.
----------------------	--

Forløb 3	Innovation og kommunikation (med Herning Blue Fox), 2. semester Omfang: 12 moduler, inkl. skriftlighedsforløb, normalsider: 89,1
Indhold og fokus	<p>Forløbet handlede om at afprøve innovative arbejdsformer, bl.a. med besøg på Erhvervsakademiet Midt-Vest og at udvikle en ide til et bæredygtigt produkt til ishockey-klubben Herning Blue Fox. Det danskfaglige bestod bl.a. af arbejde med målgruppe-analyse (Minervamodellen), online kommunikation, hjemmesideanalyse (AIDA-modellen), et professionsrettet værk og et kritisk blik på greenwashing i forbindelse med et skriftlighedsforløb.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bæredygtighed: At handle på en måde, der er <i>miljømæssigt, socialt og økonomisk</i> ansvarligt. • AIDA-modellen: Analysemodel til, hvordan en hjemmeside fanger OG fastholder en bruger: Attention (Opmerksomhed); Interest (Interesse); Desire (Lyst/ønske); Action (Handling) • Målgrupper: Adressat (idealmotageren, den tiltænkte modtager) er defineret ved fx køn, alder, bopæl, politik holdning og uddannelse. • Hjemmesideanalyse: Brug AIDA-modellen, målgruppe og Minerva (segment-analyse). • Ordklassers effekt i en tekst: Hvilke ordklasser præger teksten og hvad er effekten? (mange substantiver = tung, informativ tekst; mange verber = ofte mere handlingspræget; adjektiver = mere sanselig og beskrivende). • Lix-tal: Hvor svær er en tekst at læse (ordlængde og sætningslængde) • Sætningsopbygning: Forvægt (Der er mange tunge led før det finite verbum, svært at læse/afkode); bagvæg (de tunge led står <i>til sidst</i>, og sætningen er nem at læse/afkode). Internetsider og talesprog bruger mest bagvægt. • Stil og tone: Forskel på høj, neutral og lav stil. • Ordvalgsargumenter: Farvede udtryk (plus- og minusord), der viser afsenderens holdning og præger modtageren til at mene det samme. • Eufemisme: En pæn omskrivning af et tabubelagt ord • Argumenttyper: Autoritetsargument, sammenligningsargument, generaliseringsargument • Hæderlighed: Vurdering af, hvor ordentlig en begrundelse (et belæg) er. • Vægt: Vurdering af, hvor gode beviserne er (rygdækning) • Minerva-modellen: Segmentanalyse (segment = en gruppe af forbrugere med værdier tilfælles). • Segmenter i modellen: Blå: Karriere, succes, prestige ("Noget for noget"), ca. 25% ; Grøn: Idealistisk, miljø, fællesskab ("Jeg sætter min hat, som jeg vil"), ca. 25% ; Violet: Materialisme, tradition, praktisk anlagt ("Selvgjort er velgjort"), ca. 20% ; Rosa: Familie, tryghed, hjemlighed ("Øst, vest – hjemme bedst"), ca. 20% ; Grå: Nydelse, forbrug, usikkerhed ("Tag ikke sorgerne på forskud"), ca. 10% • Storytelling: At sælge via en god, følelsesfuld fortælling om produktet (der gør det mere attraktivt og vækker følelser i modtageren).

	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikation: Forbrugeren skal kunne spejle sig i fortællingen og skabe værdier (fortællingen bygger på noget, folk tror på) og en konflikt (til et modbillede af virksomheden, der skaber spænding og valg for forbrugeren). • Branding: Storytelling styrker virksomhedens image. • Greenwashing: Når virksomheder vil brande sig selv mere grønne end de er. • Greenwashing-metoder: Idylliske billeder eller grønne farver; Vage og generelle beskrivelser; Påstande om bæredygtighed uden bevis; Enkelte hensyn til klima fremhæves på bekostning af dårlige ting; uofficielle miljømærker (opfundet af virksomheden selv)
Materiale	<p>Kernestof: OBS: Listen er ordnet efter elevernes sider i OneNote fremhævet i fed skrift.</p> <p>AIDA-Modellen: Paldam, Connie m.fl. <i>iDansk</i>, Systime ibog, besøgt dec 2023: https://idansk.systime.dk/?id=181</p> <p>Målgrupper: Knudsen, Jørn Ingemann <i>Textanalyse.dk</i>, systime ibog, ny udg. v. redaktør Anne Bøndergaard, besøgt dec. 2023: "Minervamodellen": https://textanalyse.systime.dk/?id=594</p> <p>Hjemmesideanalyse: Paldam, Connie m.fl. <i>iDansk</i>, Systime ibog, besøgt dec 2023: Analysemodel: https://idansk.systime.dk/?id=389</p> <p>Ordklasseanalyse: Larsen, Ole S.: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog, besøgt dec. 2023: Ordklasser og sværhedsgrad fra Håndbog til dansk: https://hbdansk.systime.dk/?id=197</p> <p>Sætningsopbygning: Hvad forvægt og bagvægt for sproget på en hjemmeside? Uddrag fra: Larsen, Ole S.: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog, besøgt dec. 2023: Sætningsopbygning: https://hbdansk.systime.dk/?id=196#c552 Og https://hbdansk.systime.dk/?id=196#c557</p> <p>Stil og tone: Uddrag fra Knudsen, Jørn Ingemann <i>Textanalyse.dk</i>, systime ibog, ny udg. v. redaktør Anne Bøndergaard, besøgt dec. 2023: Stil og tone: https://textanalyse.systime.dk/?id=4977#c18175 Uddrag fra Larsen, Ole S.: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime iBog, besøgt dec. 2023: Tekstens tone: https://hbdansk.systime.dk/?id=203#c601</p> <p>Ordvalg og argumenter: (repeteres under retorik) Helstrup, Marie Zeuthen og Simonsen, Tina Slot: "Argumenttyper", besøgt dec. 2023: https://mundtlighedidansk.systime.dk/?id=144 Petersen, Jan A.H: "Argumenttyper", Dansk i gymnasiet, besøgt dec. 2023): https://www.gymdansk.dk/argumenttyper.html</p> <p>Vurdering af argumentation: (repeteres under retorik) Arvid Klein Gregersen: Retorisk argumentationslære i dansk, i Dansk Noter, #3, 2011, hentet fra: https://perspektiver.ibog.dansklf.dk/?loopRedirect=1&id=188#c616</p> <p>Minerva (segmenter):</p>

	<p>Knudsen, Jørn Ingemann <i>Textanalyse.dk</i>, systime ibog, ny udg. v. redaktør Anne Bøndergaard, besøgt dec. 2023: "Minervamodellen": https://textanalyse.systime.dk/?id=594</p> <p>Storytelling: Paldam, Connie m.fl. <i>iDansk</i>, Systime ibog, besøgt dec 2023: Storytelling: https://idansk.systime.dk/?id=371 Hertil supplerende materiale (to reklamer): - Lars Larsen, Jysk Sengetøjslager: https://www.youtube.com/watch?v=YLwl2n5lsP4 - Nike (good vs. Evil): https://www.youtube.com/watch?v=33qqPFr6zJ8</p> <p>Greenwashing: Forbrugerrådet TÆNK: "Greenwashing", maj 2021, besøgt dec. 2023: https://taenk.dk/raadgivning/markedsfoering/greenwashing-undgaa-blive-snydt-af-groen-salgsgas</p> <p>Aflevering (Greenwashing): Greenpeace Denmark, (kritisk artikel mod Danish Crow), set 2023 på hjemmesiden: https://www.greenpeace.org/denmark/nyhed/klimaforandringer/danish-crowns-kampagne-er-omfattende-greenwashing/ To telegrammer fra nyhedsbureauet Ritzau 6. december 2023 (set på datoen, på www.information.dk)</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>Innovationsforløb: Lærerens tekst om forløbets formål, herunder forklaring af bæredygtighed. Uddrag fra: - https://i.systime.dk/?id=651 - https://emu.dk/grundskole/sundheds-og-seksualundervisning-og-familiekundskab/maddannelse-i-praksis/hvad-er</p> <p>Screenshots fra Herning Blue Fox: Herning Blue Fox-hjemmeside: https://bluefox.dk besøgt jan. 2024 samt folderen til "Goes green": - https://issuu.com/bfherning/docs/bluegoesgreen_magasin_vers1.0_issuugrundlag_dk?fr=sNGY4NDM0NTI5Mzg</p> <p>Lix-tal: Side om hvad LIX betyder for tekstens sværhedsgrad og hvordan det skal passe til målgruppen.</p> <p>Mac Donalds: Reklame for burgerkæden - eksempel på storytelling (image som bæredygtig): https://www.facebook.com/McDonaldsDanmark/videos/569124357982280/</p>
Faglige mål	Træne sprogbrugs- og kommunikationsanalyse (herunder hjemmeside-analyse, sproglig analyse og målgruppeanalyse). Brobygning til videregående uddannelse. Træne studiekompetencer: innovative kompetencer og formidling. Læse et professionsrettet væk. Skriftlighedsforløb om den debatterende artikel. Blue Fox' hjemmeside: Professionsrettet værk.
Arbejdsformer	Innovationsproces og gruppearbejde. Produkt: Et bæredygtigt tiltag for Blue Fox (og konkurrence mellem klasserne til event på Blue Fox). Desuden diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning og elektronisk portfolio.

Forløb 4	DOX (forløb om filmiske virkemidler og dokumentar), 2. semester Omfang: 18 moduler, normalsider: 149,3
Indhold og fokus	<p>Forløbet handlede om dokumentarfilm, herunder filmiske virkemidler, såsom billedekomposition, kamerabevægelser, klipning og lydeffekter. Sammenligning med kortfilm og diskussion af etikken bag dokumentarfilm (hvor tæt må man gå på et udsat menneske).</p> <p>Centrale begreber:</p> <p>Fakta og fiktion</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fakta: noget, der er forpligtet på virkeligheden - Fiktion: noget opdigtet - Faktakoder/autencitet: Noget, der signalerer virkelighed/autencitet (kan bruges i fakta for at skabe troværdighed, i fakta news for at virke virkeligt og i fiktion for at give det et virkelighedspræg). - Fiktionskoder/fiktionalisering: Noget, der bruges i eller signalerer fiktion og underholdning (kan bruges i fakta for at skabe underholdning og spænding). Fx underlægningsmusik og andre effekter. - Fakta-model: (jf. nyhedstrekanten) afslører konklusionen først - Fiktion-model: gemmer konklusionen/det mest spændende til sidst (jf. berettermodellen). Nyere fakta og dokumentarer bruger fiktionstricks for at skabe spænding. - Faktion: en blanding af fakta og fiktion - læseren/seeren bliver i tvivl - fx med brug af fiktionskoder. <p>Filmiske virkemidler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fx kamerabevægelser (fx tilt/zoom), perspektiver (frø/ normal/fugl), beskæring (nærbillede/ultranær (subjektiv, indlevelse, viser følelser) vs. panoramabillede/supertotal (overblik, virker troværdig). - Lyd: Synkron lyd (fx reallyd) vs. asynkron lyd (fx underlægningsmusik); lys: fx high-key og low-key - Klipning: Kontinuitetsklipning (usynlig klipning) skaber sammenhæng og er usynlig vs. montageklip (synlig): Skaber en metaforisk sammenhæng og/eller en række spring i tid og sted, er ofte meget synlig (Kuleshov-effekten). <p>Dokumentartyper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Portrættet (fokus på individ), - sociologisk (fokus på en gruppe) - institutionel (fokus på samfundsinstitution) - sagsorienteret (fokus på samfundet eller en sag, der behandles journalistisk). <p>Fortælleformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observerende (fluen på vægge), - autoritativ (vil virke troværdig, speak: voice of God – fx TV-avisen) - interaktiv (værten henvender sig direkte til seeren, fremstår som tydelig afsenderinstans) - poetisk (skaber metaforiske sammenhænge og stemninger – præger modtagerens fortolkning). <p>Andet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bølgemodellen skaber små, episodiske spændingskurver, er ofte en faktakode i modsætning til berettermodellen, som signalerer fiktion og spændingsopbygning (fx i en nyhedsudsendelse). - ”Socialpornografi” (at udsatte, social marginaliserede og folk med problemer ofte bliver udleveret i dokumentarfilm, nogle gange som ren underholdning og filmiske virkemidler, fx ultranær, går bogstaveligt tæt på).

Materiale	<p>Kernestof: OBS: Listen er ordnet efter elevernes sider i OneNote fremhævet i fed skrift.</p> <p>Dokumentarfilm: Ordforklaringer til forløbet</p> <p>Kandis for livet / Arbejd selv med Kandis: Film: "Kandis for livet", af instruktør: Jesper Dalgaard; manuskript: Jesper Dalgaard og Denniz Göl Bertelsen (Camera Film og Frau Film ApS), 2021, set på dr.dk februar 2024: https://www.dr.dk/drtv/serie/kandis-for-livet_433983</p> <p>Efterskolen sidste afsnit: Arbejde med filmiske virkemidler i "Efterskolen", materiale fra Filmcentralen: - Billedbeskæring: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/billedbeskaering - Synlig klipning: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/usynlig-klipning - Synlig klipning: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/synlig-klipning</p> <p>Dokumentarter og fortælleformer: "Dokumentarter og fortælleformer" fra Langdahl, Berit m.fl.: Krydsfelt, Gyldendal, 2011, s. 298-301</p> <p>Analyse: "Så kort så mærkeligt" Anslaget til dokumentarfilm om Dan Turèll, "Så kort så mærkeligt livet er", tilrettelægger: Anders Østergaard, 2008.</p> <p>Autencitet og etik: Afsnit om dokumentar fra Granild & Wolfhagen: <i>DOX – Forløb i medier</i>, L&R 2016, s.14-26.</p> <p>Overvejelser - autencitet og etik / De særligt farlige: "De særligt farlige", januar 2022, afsnit 1, af vært og journalist: Kristian Almblad; tilrettelægger: Kirstine Bjørnskov Eskedal; Redaktør: Anders Roholt, set april 2024: https://www.dr.dk/drtv/episode/de-saerligt-farlige_-indespaerret_433517</p> <p>Socialpornografi: Pedersen, Max: "Socialpornografi og mediealfoner", <i>Ekko Film</i>, 11.11.2004 Besøgt 26.2.2018: http://www.ekkofilm.dk/artikler/socialpornografi-og-mediealfonser/</p> <p>Aflevering: Arbejde med indledninger til (se link på siden): - "De særligt farlige", Kristian Almblad, DR 2022 - "Blodets bånd", dokumentarfilm af Pernille Bervald Jørgensen og Christian Sønderby Jepsen, 2013</p> <p>Filmiske virkemidler: - Intro: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/filmiske-virkemidler - Billedbeskæring https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/billedbeskaering - Billedkomposition: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/billedkomposition - Kamerabevægelser: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/kamerabevaegelser - Kameravinkler: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/kameravinkler - Klipning: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/klipning - Lyd: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/lyd - Musik: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/musik</p>

	<p>- Lys: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/lys</p> <p>- Subjektive og objektive skud: https://filmcentralen.dk/grundskolen/filmsprog/objektiv-og-subjektiv-synsvinkel</p> <p>EFTERSKOEN-serie: Alle afsnit af "Efterskolen", DR og BULLITT FILM/TAMBO FILM 2021; Instruktør, ide og manuskript: Thora Lorentzen; Redaktør: Signe Bruntse (link på dr.dk er fjernet, kontakt læreren for adgang).</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>Fakta og fiktion: Lærerens materiale. Kilde: https://docs.google.com/document/d/e/2PACX-1vQIRVynTa-vYwAnnCqXrb3t2GFAkz8RN7L1GyubaDyWsb8C6j6K6mPfecXOU8z6GQMmK-i8b8rXM-Jq/pub</p> <p>Eksempler: Eksempler på fakta- og fiktionskoder (samme kilde som ovenfor)</p>
Faglige mål	Filmanalyse, kendskab til filmiske virkemidler og kritisk modtagelse af fakta, der er pakket ind i fiktive virkemidler. Ethiske overvejelser. Progressionsplan for mundtlige fremstillinger. Skriftlighedsforløb (analytisk artikel). Værk: Dokumentarfilm ("Efterskolen")
Arbejdsformer	Filmanalyse og fremlæggelser, desuden diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning og elektronisk portfolio.

Forløb 5	Klimalitteratur (tematisk forløb og AI-forsøg), 2. semester Omfang: 8 moduler, normalsider: 54,4
Indhold og fokus	<p>Forløbet handlede om forholdet mellem mennesket og naturen i den såkaldt <i>antropocæne</i> tidsperiode (en ny tid, hvor mennesket omformer jorden som en naturkræft) og hvor vi skal lære at leve med en permanent forandring af klimaet og bevidstheden om det. Litteratur efter 2010. Afprøve AI i undervisningen.</p> <p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimalitteratur: Litteratur, der forholder sig til klimakrise og menneskets rolle i den antropocæne tidsalder. - Antropocæn: Tidsalder hvor mennesket opfattes som en geologisk forandrende (natur-)kraft. - Apokalypse: Forestillingen om verdens (naturens eller kulturens) undergang. - Autofiktion: Fortælling med forfatterens navn og liv, men fiktivt iscenesat. - Nyt sprog om klimabevidsthed: Eksperimenterende og metabevdst sprog, der forsøger at rumme klimakrisen. - Kendetegn ved klimalitteratur: <i>Natur-kultur-skala</i>: Fokus enten på naturen i sig selv eller menneskets rolle i naturen. Andre kendetegn: tema om menneskets magt eller afmagt og et globalt perspektiv
Materiale	<p>Kernestof: OBS: Listen er ordnet efter elevernes sider i OneNote fremhævet i fed skrift.</p> <p>1. Klima og klimakrise:</p>

	<p>Gustafsson, Thor: "Klima og klimakrise" <i>Klimalitteratur</i>, Systime iBog, april 2024: https://klimalitteratur.systime.dk/?id=133 DR P3 (P3 Essensen på youtube, juni 2018): "Er det for sent at redde jorden?", set april 2024: https://www.youtube.com/watch?v=FHJyi1hMMCA</p> <p>2. Hvad er klimalitteratur: Gustafsson, Thor: "Klima og klimakrise" <i>Klimalitteratur</i>, Systime iBog, april 2024: https://klimalitteratur.systime.dk/?id=134 Gyldendal Forlag (youtube-kanal, dec 2016): "Theis Ørntoft", set april 2024: https://www.youtube.com/watch?v=Eq6UKsQlXa8 Ørntoft, Theis: "Det er forvirrede tider" og "Min mors sorte kælder", fra <i>Digte 2014</i> (Gyldendal 2014)</p> <p>3. Kendetegn I Gustafsson, Thor: "Kendetegn I" <i>Klimalitteratur</i>, Systime iBog, april 2024: https://klimalitteratur.systime.dk/?id=135 Mathiesen, Eske K.: "Endnu en gang er det slående" (2010), <i>Samlede digte 2004-2014</i>. Asger Schnacks Forlag, 2015-2016 Søndergaard, Morten: "Bourdieu i køkkenhaven" fra <i>Hallo – jeg er vejret</i>. Borgens Forlag, 2008</p> <p>(Supplerende materiale: <i>Conservation International</i> (youtube okt. 2014): "Nature Is Speaking – Julia Roberts is Mother Nature", set april 2024: https://www.youtube.com/watch?v=WmVLcj-XKnM)</p>
Faglige mål	<p>Analysere tekster med fokus menneskets forhold til klima og natur. Genkende og anvende klimalitteraturens kendetegn og undersøge sproglige virkemidler og metasprog.</p>
Arbejdsformer	<p>AI-forsøg - eleverne bruger AI og reflekterer over øvelsen. Desuden diverse arbejdsformer, såsom CL, klasseundervisning og elektronisk portfolio.</p>